

DIN REALIZĂRILE FOLCLORISTICII NOASTRE

Succesul dansurilor românești la festivalul internațional al barzilor din țara galilor.

«Ați văzut pe români, minunații români, fabuloșii români ce au electrizat Concursul Internațional»? așa întrebau zeci de mii de oameni, așa menționează presa engleză participarea grupului de dansatori ai ansamblului CFR Giulești la «Llangollen Internațional

Musical Eisteddfod» (Festivalul Muzical Internațional al barzilor din Țara Galilor la Llangollen) din 9–14 iulie 1957. Spectatori veniți din toate colțurile lumii, au ovaționat îndelung decernarea premiului I «trofeul internațional pentru dans popular» grupului de tineri dansatori ai ansamblului CFR Giulești. Succesul României la acest concurs internațional a dus faima dansurilor noastre populare în lumea întreagă.

Orășelul Llangollen a adăpostit și în acest an mii de vizitatori ce au venit să participe la al XI-lea Festival Muzical Internațional al barzilor din Țara Galilor, și la concursurile artistice internaționale de amatori ce formau miezul acestui festival.

Cuprinzând probe de muzică cultă, muzică populară și dansuri populare, concursurile din anul acesta s-au caracterizat față de cele anterioare printr-o mult mai mare participare internațională (27 țări), o mult mai mare diversitate de probe și un loc deosebit acordat folclorului. Concurenții au fost grupați în categorii de clasament pe vârste: copii pînă la 16 ani, tineri între 16–25 ani și maturi de la 25 ani în sus.

În domeniul muzicii culte și-au disputat înfîietatea pe plan internațional (coruri de copii și tineret, coruri bărbătești, coruri de femei și coruri mixte) soliști vocali (sopran, mezzo-sopran, contralto, tenor, bariton, bas) și soliști instrumentali (pian și vioară).

Atît corurile cît și soliștii vocali și instrumentali au prezentat piese obligatorii din repertoriul clasic și cite o piesă din muzica poporului pe care-l reprezentau.

La întrecerile de muzică și dans popular au concurat: soliști vocali, grupuri de cîntec popular, formații și soliști de instrumente populare autentice și dansatori populari.

La concursul de folclor, regulamentul prevedea prezentarea a cîte două bucăți autentice contrastante din folclorul țării respective. Soliștii vocali populari au cîntat prima piesă fără acompianiment.

Trofeul internațional pentru cîntec popular în grup, la care au concurat 26 de grupuri din 16 țări, a fost cîștigat de grupul din Celje Jugoslavia.

Trofeul internațional de dans popular, la care au concurat echipe de dans din 20 de țări, a fost cîștigat de grupul de dansatori români, cu 98 puncte față de 93 puncte obținute de dansatorii populari din Valencia și 90 puncte obținute de dansatorii din Wales (Anglia). La decernarea premiului cunoscuta folcloristă engleză Violet Alford președinta juriului pentru dans popular, adresîndu-se celor 10.000 de spectatori ai concursului, a spus: «Cum am putea să nu dăm trofeul internațional dansatorilor români care ne-au extaziat cu dansul lor Călușul. Ei sînt magicieni ai dansului». Violet Alford care făcuse parte și din juriul concursului internațional de dans de la Londra din anul 1935, la care a participat și grupul de călușari din Pădureți-ARGEȘ, a vorbit apoi peste 20 de minute despre dansul popular românesc și despre căluș în special.

Din diversitatea probelor acestei competiții artistice internaționale de amatori, se vede că ea urmărește o împletire între arta cultă și cea populară, plasînd cele două domenii ale artei pe plan egal. Acest lucru s-a observat și în felul în care au fost organizate spectacolele festive. Deschiderea festivalului în ziua de 9 iulie a fost închinată artei populare, concertul internațional din 13 iulie soliștilor și corurilor ce prezentau muzică cultă, iar concertul festiv de închidere din 14 iulie a fost susținut de London Symphony Orchestra dirijată de Eugene Goossens și a avut în program

printre altele: Uvertura la Carnaval de Dvořak, Concertul în la minor de Schumann și Simfonia în Mi minor de Ceaikovski.

Acest festival s-a organizat pentru tineret și aici s-a adunat tineret din lumea întreagă.

J. Rhys Roberts, președintele comitetului de organizare, a ținut să accentueze că prin el se urmărește înfăptuirea păcii și a prieteniei internaționale cu ajutorul muzicii și a dansului, ce sînt comune lumii întregi. «Pacea nu depinde numai de activitatea oamenilor politici ci de voința fiecăruia dintre noi de a înțelege nevoile și năzuințele celorlalți» a spus președintele comitetului de organizare. Semnificativ în acest sens a fost și faptul că președintele de onoare al comitetului de organizare din anul acesta a fost Antony Eden, iar ca vice-președinte, alături de personalități marcante din viața culturală a Angliei, ambasadorii: Austriei, Belgiei, Cehoslovaciei, Danemarcei, Finlandei, Franței, Germaniei, Irlandei, Italiei, Olandei, Norvegiei, Portugaliei, Suediei, Elveției și Ministrul României la Londra M. Corcinschi.

După succesul din anul acesta, The Llangollen International Musical Eisteddfod, care va avea loc anul viitor între 8-13 iulie 1958, se pregătește și pentru o mai mare strălucire. El va fi încadrat în «The Festival of Wales». Întreaga Țară a Galilor va răsună de muzică, festivaluri de teatru și dans popular, competiții sportive etc. Țara noastră clasată anul acesta în fruntea uneia din cele mai disputate competiții va trebui să fie prezentă pe viitor și cu tinerii noștri artiști profesioniști de seamă și cu minunații noștri cîntăreți, dansatori și instrumentiști populari pentru a aduce și prin aceasta contribuția sa la cauza păcii mondiale și prieteniei între popoare.

V.M.

Comunicarea profesorului Tullio Seppilli despre cercetările de folclor din Italia

Tullio Seppilli, profesor la Universitatea din Perugia și directorul Institutului de etnologie de pe lângă această universitate, a vizitat țara noastră invitat fiind de Institutul român pentru relațiile culturale cu străinătatea. Cu această ocazie el a făcut în ziua

de 5 septembrie 1957, la Institutul de Folclor, o comunicare despre cercetările de folclor din Italia iar în ziua de 6 septembrie 1957, în cadrul Institutului de cercetări economice și a Institutului de filozofie, o comunicare despre sociologie și materialismul istoric.

În comunicarea despre cercetările de folclor din Italia, profesorul Tullio Seppilli a prezentat întâi succint dezvoltarea istorică a folcloristicii italiene de la 1867 încoace, insistînd asupra principalelor ei orientări pînă la al doilea război mondial: orientarea pozitivistă, orientarea idealist-istorică și orientarea fascistă de falsificare a folclorului și folosire a lui în scopurile politice reacționare, șovine. El a trecut apoi la prezentarea situației actuale a cercetărilor, arătînd că s-au conturat clar două orientări: una a celor care continuă tradiția idealist-istorică, vîd în folclor mai cu seamă creația țărănească din trecut și se mulțumesc să o studieze pe bază de vechi culegeri și documente cărturărești și alta a folcloriștilor progresiști care privesc și cercetează folclorul de pe poziții marxiste, raportînd creația populară la dezvoltarea economică și socială, acordînd un interes deosebit fenomenelor și creației contemporane și studiînd atît folclorul satelor cît și cel al orașelor, al marilor regiuni industriale. Pentru aceștia viața culturală a maselor populare se dezvoltă astăzi în Italia, în condițiile exploatării capitalismului imperialist, oscilînd între formele semif feudale ale regiunilor agrare din sud și condițiile de viață și exploatare capitalistă, în regiunile marii industrii din nord. Folcloriștii progresiști acordă o deosebită importanță cunoașterii nemijlocite a realității, deci cercetării directe de teren a folclorului, nu fac abstracție de realitățile contemporane de stratificările sociale, de contactul între tradiția culturală populară și cultura modernă a orașelor răspîndite prin mijloacele comunicării culturale în masă. Ei studiază folclorul diferitelor categorii în raport cu stratificările sociale de astăzi, cu mobilitatea socială și caută să întrevadă noile perspective de dezvoltare, a vieții culturale a maselor și să stabilească rolul folclorului în cultura populară contemporană. Cercetările lor de folclor au largi baze sociologice. Antropologia culturală, mai cuprinzătoare caută să înglobeze și cercetările de folclor. Forma pe care o ia această disciplină în Italia e deosebită de cea curentă azi în SUA prin viziunea istorică a realității, proprie cercetărilor italiene. Folcloriștii progresiști italieni în contact cu tehnicile de cercetare ale sociologiei și antropologiei culturale americane caută să cunoască totuși și să folosească critic unele din aceste tehnici. Cercetări directe de folclor și antropologie culturală se fac astăzi atît de institutule științifice de pe lângă universitate cît și de marile întreprinderi capitaliste, de organizațiile sindicale și de cercuri de intelectuali progresiști, interesați să cunoască cît mai temeinic realitatea culturală de astăzi a poporului italian.

V.M.

Vizita folcloristului canadian M. Cartier în țara noastră

Întorcându-se de la Moscova unde a luat parte la cel de al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, folcloristul canadian, Michel Cartier, a întreprins o călătorie de studii, în țările sud-estului european.

La sfârșitul lunii august și în prima jumătate a lunii septembrie el a fost oaspetele țării noastre.

Preocupările sale îndreptându-se în special asupra folclorului, el a vizitat în repetate rânduri Institutul de Folclor unde a avut întrevederi cu conducerea institutului și cu cercetătorii științifici. Cu această ocazie M. Cartier a făcut și o comunicare despre situația folclorului în Canada, oprindu-se în special asupra folclorului populației franceze. După ce a prezentat procesul de emigrare a populației franceze și a stabilit regiunile de unde venea această populație și locurile unde s-a așezat ea în Canada, s-a ocupat întâi de creațiile populare tradiționale, apoi de diverse influențe pe care folclorul francez-canadian le-a suferit: influența veche engleză prin quakeri, și influențele scoțiană și irlandeză de mai târziu.

Expunerea a fost însoțită de o audiție de cîntece populare și de cîteva dansuri din cele mai specifice ale francezilor din Canada.

M. Cartier a ascultat la rîndul său numeroase melodii populare românești înregistrate pe teren de către cercetătorii institutului. D-sa s-a interesat îndeosebi de dansul popular românesc. Pentru o documentare mai temeinică, el a vizitat și Ansamblul C.C.S. și Ansamblul CFR Giulești, unde, de la maestrul P. Bodeuț, a căutat să-și însușească tehnica dansului nostru popular și în special cea a dansurilor din Oaș.

G.C.

Ansamblul CFR-Giulești în Grecia

După succesele obținute în 1956 la festivalurile internaționale de folclor de la Nice (Franța) și Arnhem (Olanda) și în turneele care au urmat după aceste festivaluri, în scurtul turneu din

capitala Iranului de la sfârșitul anului trecut, ansamblul C.F.R. Giulești a făcut la sfârșitul lunii mai 1957 un nou turneu peste hotare ce s-a soldat cu nu mai puțin succes, turneul în Grecia.

Formația de 16 dansatori conduși de maestrul Petre Bodeuț a fost însoțit de o mică formație de muzică populară avînd în frunte pe artistul emerit Nicu Stănescu.

La spectacolul de gală dat la Atena în ziua de 31 mai au participat membri ai guvernului grec în frunte cu Apostolidis, vice-președinte al Consiliului de Miniștri, Averoff, ministrul afacerilor externe, ambasadorul R.P.R. Ion Drînceanu, reprezentanți ai vieții culturale grecești și un numeros public.

Spectacolul a fost primit cu multă căldură. Multe din dansuri și piese muzicale au fost bisate. De un mare succes s-au bucurat îndeosebi: «Danșuri vechi din Oaș», «Suită de jocuri de pe Mureș», «Horă de femei» și «Călușul», piesele muzicale «Balada soarelui» cîntată de Emil Gavriș, «Sirba» și «Ciocîrlia» cîntate de Nicu Stănescu, «Cimpoiul» și «Brîul» la acordeon Ilie Udilă precum și piesele populare grecești «Limonia limonachi» și «Karamatiano».

Turneul din Grecia a avut două etape: prima etapă constituind seria de 12 spectacole date la Atena iar a doua etapă cele șase spectacole date: la Rhodos, la Volos și la Pireu.

Presa greacă a acordat un interes deosebit ansamblului nostru apreciînd unanim calitățile artei românești în general și ale ansamblului în special.

Ziarul Avghi din 2 iunie scrie: «Variatatea de figuri coregrafice, combinații strălucitoare de imagini neprevăzute ne redau în mod nemijlocit și pur ritmul popular, mișcarea în elanul ei propriu care se preschimbă la infinit și ne permite să distingem caracteristice originale ale unui popor în toată puritatea lor.»

De asemeni ziarul *Tanea* din 6 iunie a publicat un articol sub semnătura maestrului de balet Costa Nicols, în care se face o prezentare elogioasă a maestrului P. Bodeuț și subliniază linia de interpretare a dansului popular de către ansamblu și coregraf.

În timpul șederii la Atena conducătorii ansamblului s-au întîlnit cu folcloriștii greci de la secția de folclor a Academiei din Atena precum și cei de la Institutul Francez.

Turneul ansamblului CFR-Giulești în Grecia constituie o nouă afirmare a artei românești peste hotare, o nouă dovadă a dorinței țării noastre de a dezvolta legăturile culturale între popoare.

C.C.

Ansamblul sfatului popular al capitalei în Franța și Elveția

În a doua jumătate a lunii iulie și începutul lunii august, Ansamblul sfatului popular al capitalei a întreprins un turneu în Franța dînd în fața unui numeros public și cu un remarcabil succes o serie de spectacole în mai multe orașe de pe coasta Oceanului Atlantic și ale canalului Mînecii.

Cu acest prilej el a participat la sărbătoarea tradițională a «Garoafelor» din orașul Paramé și la «Fêtes de Cornouailles» în orașul Quimper. La această tradițională sărbătoare artiștii romîni au participat alături de peste 100 de grupuri folclorice din Bretania, și de echipe de cîntece și dansuri din Belgia, Elveția, R.F. Germană, Spania, etc.

De la 9 august 1957, artiștii romîni au luat parte la marele festival anual de la Geneva, «Fêtes de Genève». Mari iubitori ai artei populare, elvețienii au prezentat ei singuri la festival peste 120 de grupuri folclorice. În cadrul acestor grupuri rolul cel mai de seamă îl au formațiile corale, și orchestrele. Grupurile urmăresc totodată menținerea și valorificarea costumului popular. Dintre dansuri merită să fie menționat dansul cu bite care este executat atît de băieți cît și de fete.

Alături de grupurile folclorice elvețiene au participat grupuri din Iugoslavia, Spania, Italia, Belgia, Olanda, Scoția și Franța (trei grupuri).

Festivalul de la Geneva s-a desfășurat într-un cadru sărbătoresc într-o atmosferă de caldă prietenie și apreciere reciprocă. Și aici, ca și în Franța, spectacolele date de ansamblul românesc s-au bucurat de un mare succes.

După terminarea festivalului de la Geneva, ansamblul a dat spectacole la Berna, Lausanne, Montreux.

Succesul grupului român s-a datorat atît nivelului interpretării și concepției artistice în montarea dansurilor cît și materialului folcloric variat și reprezentativ care a stat la baza alcătuirii programului. Ansamblul sfatului popular al capitalei a prezentat următoarele dansuri și prelucrări coregrafice: «Călușarii», «Suita de pe Someș», «Suita din Prahova», «Dansul moldovenesc», «Suita iltenească», «Cînd doi se ceartă», «Drumetii», «Dansul tinerelor fete», «Prima eșire la joc» și «Întoarcerea de la concurs». Alături de cei 16 dansatori, micul taraf ce-i acompănia, a contribuit și el la reușita spectacolelor rominești. Cu deosebită căldură au fost aplaudați țambalagiul Nicolae Vișan, Zisu Gheorghe, cu interpretarea măiastră la vioară a «Ciocîrlei», Radu Simion cîntăreț din nai și Niculae Băluță cu frumoasele invirtite ardelenești.

Turneul grupului artistic al Ansamblului sfatului popular al capitalei a însemnat o nouă afirmare a artei noastre populare peste hotare. El a contribuit la întărirea relațiilor de prietenie, la cunoașterea și prețuirea reciprocă între popoare.

A.G.

Spectacolele ansamblului slovac de cîntece și dansuri

Sînt unele spectacole care impresionează publicul prin măiestria execuției, altele prin originalitatea concepției, la fel cum anumite manifestări artistice se detașează datorită valorii materialului folcloric prezentat, autenticității și prospețimii interpretării.

Fără a încerca o includere arbitrară în una din categoriile mai sus menționate, socotim totuși că spectacolele pe care Ansamblul slovac de cîntece și dansuri le-a dat la București la începutul lui septembrie au reușit să cucerească publicul bucureștean, în special prin ineditul material prezentat. Bine înțeles aceasta nu înseamnă că execuția diferitelor compoziții coregrafice sau interpretarea vocal-instrumentală a muzicii populare n-ar fi atins în execuția componentelor ansamblului, maturitatea cerută unei formații care se produce în fața unui public străin. Aportul deosebit al acestui ansamblu constă totuși în posibilitatea pe care a creat-o fiecărui spectator de a cunoaște în mod nemijlocit folclorul slovac în ce are el caracteristic.

Fiecare număr al programului prezentat ar putea fi asemuit unui capitol de antologie folclorică națională, deoarece cu fiecare ridicare de cortină, alt aspect al fanteziei creatorului anonim se dezvăluia în toată autenticitatea și forța sa.

Ansamblul slovac din Bratislava este o grupare amatoare formată din studenți la Politehnică și muncitori, cărora li s-a alăturat un grup de femei din satul Nijna nad Oravou, ceea ce mărește interesul urmării execuției, atît de apropiată de însăși sursa folclorică ce stă la baza întregului program.

Urmărind evoluția acestui grup de tineri entuziaști, îți dai seama că o mare pasiune pentru folclor și dorința de a face cunoscute bogățiile artei populare slovace, au determinat în primul rînd închegarea ansamblului. Reușita lor a fost deplină, spectatorii romîni și chiar oameni de

specialitate, ajungînd prin intermediul lor să cunoască și să aprecieze un folclor foarte valoros și puțin cunoscut nouă pînă acum.

Deseori spectatorii au rămas surprinși, deslușind în jocurile ciobănești sau în cele din Slovacia din Răsărit ritmuri și chiar mișcări foarte apropiate jocului românesc, fiind tentați să le asemuiască cu elemente ale dansurilor din Ardealul de nord sau ale Bărbunçului; la fel cum unele costume bărbătești îți amintesc de țaranul maramureșan sau de oșeni. În aceeași ordine de idei, ceardașurile ne-au făcut să ne gîndim la ceardașurile maghiare, iar cîntecele Vierei Ilavska, cu nostalgia lor și excepțională putere de evocare a sufletului țărănesc, la doinele noastre.

Majoritatea dansurilor au păstrat în transpunerea lor scenică prospețimea autenticului.

« Alegerea Flăcăiandrului » sau « La Sf. Dumitru în satul Kokava » a avut darul să ne transpună parcă în ambianța unui sat îndepărtat din Slovacia, făcîndu-ne să asistăm nu la un spectacol, ci mai de grață la un joc ocazional, executat în mijlocul satului, într-atît era de convingătoare și vie participarea dansatorilor și humorul lor.

« Duminica după amiază în satul Zalujce » sau « Întîlnirea pe deal, la Javorina », ne-au purtat pe alte meleaguri ale fanteziei populare. Iar ulimul dans închinat prieteniei dintre slovaci și moravi ne-a demonstrat măiestria coregrafului în alternarea dansului slovac cu polca cehă, astfel încît compoziția să rămînă unitară iar trecerile să pară naturale, neforțate.

Ceea ce caracterizează în genere dansurile slovace nu e spectaculozitatea și marea virtuozitate, ci în primul rînd vioiciunea mișcărilor, varietatea ritmului și interpretarea plină de discreție. Această discreție izvorită din temperamentul țaranilor slovaci, nu exclude izbucnirile firești, dar înlătură orice tentativă exhibiționistă, lucru firesc la niște artiști multilaterali așa cum ne-au apărut componenții ansamblului. Într-adevăr aproape toți sînt în aceeași măsură cîntăreți și dansatori. Pe această linie soții Gabor ocupă un loc de frunte. Ei ne-au prezentat un evocator moment al vieții haiducești (tradiție bine păstrată în folclorul slovac) dansul intitulîndu-se « Întîlnirea haiducului cu soția ». Excepțional dansator, cîntăreț și interpret de sensibilitate, Gabor a readus între noi figura legendară a haiducului Janošik.

Dintre soliști amintim pe cîntărețul și acordeonistul plin de temperament și humor, Milan Chvastek (laureat al Festivalului de la Moscova), pe țambalagiul Cikos și grupul de fete din Nijna nad Oravou, care au venit să întregescă programul cu momente de autentică realizare artistică.

Acompaniamentul muzical a fost susținut de o mică formație de orchestră populară, în care fiecare component avea valoarea unui adevărat solist. Ei ne-au adus intonațiile patetice de un lirism pătrunzător ale melodiilor pastorale, sau ritmurile vioaie ale unor cîntece și jocuri.

În totalitatea lor spectacolele ansamblului slovac au constituit o oglindă fidelă a folclorului și sufletului poporului, reușind prin aceasta să ne apropie și mai mult țara prietenă pe care au reprezentat-o.

A.G.